

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GIDA İSRAFI NEDEN BU KADAR ÖNEMLİ?

GIDA İSRAFI ARAŞTIRMA RAPORU

GENÇLER SÜRDÜRÜLEBİLİR MUTFAK İLE BULUŞUYOR

"Erasmus+ / Avrupa Dayanışma Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Burada yer alan içerik yazarın görüşlerini yansıtmaktadır ve bu görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz."

2023-1-TR01-ESC30-SOL-000144701

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Bu rapor, gıda israfının ne olduğu ve nelerle bu israfı önleyebileceğimizi açıklamak için oluşturulmuştur.

Gıda İsrafı Raporu: Küresel Sorun, Yerel Çözüm

1. Giriş

Gıda israfı, dünya genelinde önemli bir çevresel, ekonomik ve sosyal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Her yıl milyonlarca ton gıda, gereksiz bir şekilde çöpe atılmakta, bu durum hem gıda güvenliği sorunlarına hem de çevreye ciddi zararlar vermektedir. Bu rapor, gıda israfının küresel boyutlarını, ekonomik etkilerini ve çevresel sonuçlarını incelemekte, aynı zamanda gıda israfı endeksinin rolüne değinmektedir. Gıda israfı, bilinçli tüketicilik ve sürdürülebilir gıda sistemlerinin oluşturulması ile önemli ölçüde azaltılabilir.

2. Gıda İsrafının Küresel Durumu

Dünya çapında her yıl yaklaşık 1,3 milyar ton gıda israfı edilmektedir. Bu, üretilen tüm gıdaların üçte birinin çöpe gitmesi anlamına gelir. Gıda israfının en büyük kısmı gelişmiş ülkelerdeki tüketiciler ve perakendeciler tarafından gerçekleştirilirken, gelişmekte olan ülkelerde ise gıda israfı daha çok üretim aşamasında, taşıma, depolama ve işleme sırasında meydana gelmektedir.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), dünya genelindeki gıda israfının yaklaşık %40'ının evde ve perakende düzeyinde gerçekleştiğini belirtmektedir. Özellikle et, meyve ve sebzeler gibi bozulmaya eğilimli gıda maddeleri, yüksek oranda israf edilmektedir. Örneğin, Avrupa'da yılda 88 milyon ton gıda israf edilirken, Amerika'da ise bu rakam yaklaşık 50 milyon tondur.

3. Gıda İsrafının Ekonomik ve Çevresel Etkileri

Gıda israfı, sadece kaynakların israfı anlamına gelmez, aynı zamanda ciddi ekonomik kayıplara ve çevresel sorunlara yol açar. Gıda üretimi, büyük miktarda su, enerji ve tarımsal alan gerektirir. Gıda israfı, bu kaynakların boşa gitmesine neden olur.

- **Ekonomik Kayıplar:** Küresel ölçekte gıda israfı, yılda yaklaşık 1 trilyon dolar ekonomik kayba yol açmaktadır. Bu kayıp, dünya genelindeki tarım üreticileri, perakendeciler ve tüketiciler için ciddi maliyetler yaratmaktadır.
- **Çevresel Zararlar:** Gıda üretimi, özellikle su kaynakları, toprak ve enerji tüketimi açısından çevresel etkileri oldukça büyüktür. İsfaf edilen her bir ton gıda, üretim sürecinde harcanan tüm bu kaynakların boşa gitmesine neden olur. FAO verilerine göre, gıda israfının çevresel etkileri arasında sera gazı emisyonları, su tüketimi ve toprak kaybı bulunmaktadır. Örneğin, dünya genelindeki gıda israfı, yılda yaklaşık 3,3 milyar ton sera gazı emisyonuna yol açmaktadır.

GENÇLER SÜRDÜRÜLEBİLİR MÜTEFAK İLE BULUŞUYOR

"Erasmus+ / Avrupa Dayanışma Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Burada yer alan içerik yazarın görüşlerini yansıtmaktadır ve bu görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz."

2023-1-TR01-ESC30-SOL-000144701

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

4. Gıda İsrafı Endeksi: Küresel Bir Ölçüt

Gıda israfı, küresel ölçekte daha iyi anlaşılabilmesi için çeşitli endekslerle izlenmektedir. Bu endekslerden biri de Gıda İsrafı Endeksi (Global Food Loss and Waste Index)'dir. Bu endeks, gıda israfının boyutlarını ölçmeyi, farklı ülkelerdeki israf düzeylerini karşılaştırmayı ve çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlar.

FAO tarafından yayımlanan Gıda İsrafı Endeksi, dünya genelinde gıda israfının hangi aşamalarda gerçekleştiğini analiz eder. Endeks, ülkeler arasında gıda israfı oranlarını karşılaştırarak, hangi bölgelerde daha etkin çözümler geliştirilebileceğini ortaya koyar. Endekste, özellikle gelişmiş ülkelerde perakende ve tüketici düzeyindeki israf oranlarının yüksek olduğu, gelişmekte olan ülkelerde ise tarımsal üretim, depolama ve taşıma aşamalarında büyük kayıpların yaşandığı görülmektedir.

GENÇLER SÜRDÜRÜLEBİLİR MÜTEFAK İLE BULUŞUYOR

"Erasmus+ / Avrupa Dayanışma Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Burada yer alan içerik yazarın görüşlerini yansıtmaktadır ve bu görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz."

2023-1-TR01-ESC30-SOL-000144701

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

5. Gıda İsrafı ile Mücadele Yöntemleri

Gıda israfını azaltmak için hem bireysel hem de küresel ölçekte çeşitli stratejiler uygulanabilir:

- **Bireysel Düzeyde Çözümler:** Tüketiciler, gıda israfını azaltmak için daha bilinçli alışveriş yapmalı, gereksiz gıda alımından kaçınmalıdır. Ayrıca, yemeklerin ne kadar gerektiğini planlayarak, artan yemekleri tekrar değerlendirme yöntemlerini öğrenmelidir. Ayrıca, gıda etiketleri ve son kullanma tarihlerinin doğru yorumlanması önemlidir.
- **Perakende Düzeyinde Çözümler:** Perakendeciler, gıda ürünlerini daha doğru bir şekilde depolayarak ve son kullanma tarihi yaklaşan ürünleri indirimli olarak satarak gıda israfını azaltabilirler. Ayrıca, üretim ve tedarik zincirinde daha verimli yöntemler benimsenebilir.
- **Gıda Atığı Yönetimi:** Gıda israfı, geri dönüştürülerek komposta dönüştürülebilir ya da enerji üretimi için kullanılabilir. Belediye ve yerel yönetimler, gıda israfını ayrıştırarak geri kazanımını teşvik edebilir.
- **Politikalar ve Eğitim:** Hükümetler, gıda israfını önlemek amacıyla politikalar geliştirip, eğitim kampanyaları düzenleyebilir. Özellikle gıda üreticilerine ve tüketicilere yönelik bilinçlendirme çalışmaları, israfın azaltılmasında etkili olacaktır.

GENÇLER SÜRDÜRÜLEBİLİR MUTFAK İLE BULUŞUYOR

"Erasmus+ / Avrupa Dayanışma Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Burada yer alan içerik yazarın görüşlerini yansıtmaktadır ve bu görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz."

2023-1-TR01-ESC30-SOL-000144701

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6. Sonuç ve Öneriler

Gıda israfı, küresel bir sorun olmanın ötesinde, yerel çözüm arayışlarını da zorlayan bir meselesidir. Hem ekonomik hem de çevresel etkileri büyük olan gıda israfı, doğru politikalar ve bilinçli tüketici davranışları ile azaltılabilir. Küresel düzeyde gıda israfı endekslerinin geliştirilmesi ve daha etkin izleme mekanizmalarının kurulması, bu sorunun çözülmesinde önemli bir adım olacaktır.

Bireysel ve toplumsal düzeyde alınacak önlemlerle, gıda israfı konusunda önemli mesafeler kat edilebilir. Bu, sadece çevreye olan katkımızı artırmakla kalmaz, aynı zamanda gıda güvenliğini sağlama ve sürdürülebilir üretim sistemlerini destekleme açısından da kritik bir adımdır.

GENÇLER SÜRDÜRÜLEBİLİR MUTFAK İLE BULUŞUYOR

"Erasmus+ / Avrupa Dayanışma Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Burada yer alan içerik yazarın görüşlerini yansıtmaktadır ve bu görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz."

2023-1-TR01-ESC30-SOL-000144701